

Hvordan sikre tilgang til resirkulerte materialer?

- Muligheter og barrierer

Natalia Mathisen

Forretningsutvikler, NCCE

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi

PROGRAM

08:30 Introduksjon v/ Natalia Mathisen, NCCE

09:00 Digitale produktpass v/ Gisle Mariani Mardal, NF&TA

09:15 Digitalisering av materialstrømmer v/Leif Nordhus, Madaster

09:30 Pause

09:40 Hva gjør Fagskolen i Viken innenfor sirkulærøkonomi og gjenbruk
v/ Jonny Pettersen, Fagskolen Viken

09:55 Virkemidler & ressursplanlegging v/ Ole Jørgen Hanssen, NORSUS

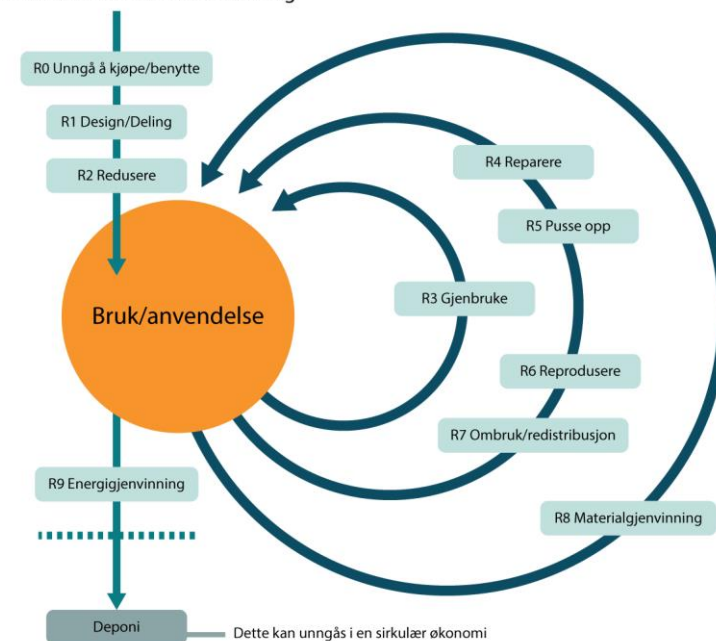
10:15 Spørsmål og refleksjoner

Norsk senter for sirkulær økonomi (NCCE)

- Utviklings- og kompetansesenter for bedrifter som ser forretningsmuligheter i det grønne skiftet.
- Over 80 medlemsbedrifter
- Raskere overgang fra en lineær til en sirkulær økonomi
- Utvikle nye sirkulære løsninger basert på gjenvinning av **avfall- og sidestrømmer** og bruke disse som ressurser inn nye produkter, verdikjeder og markeder

Sirkulær økonomi: mer enn resirkulering

VISJON, FORMÅL OG AMBISJONER

Klyngens formål er å legge til rette for nye forretningsmuligheter for våre medlemmer, gjennom økt utnyttelse av **avfall- og sidestrømmer**

To fyrtårn:

Sirkulær bioøkonomi

Den magiske fabrikken, Tønsberg

Industriell symbiose

Industriparken på Øra, Fredrikstad

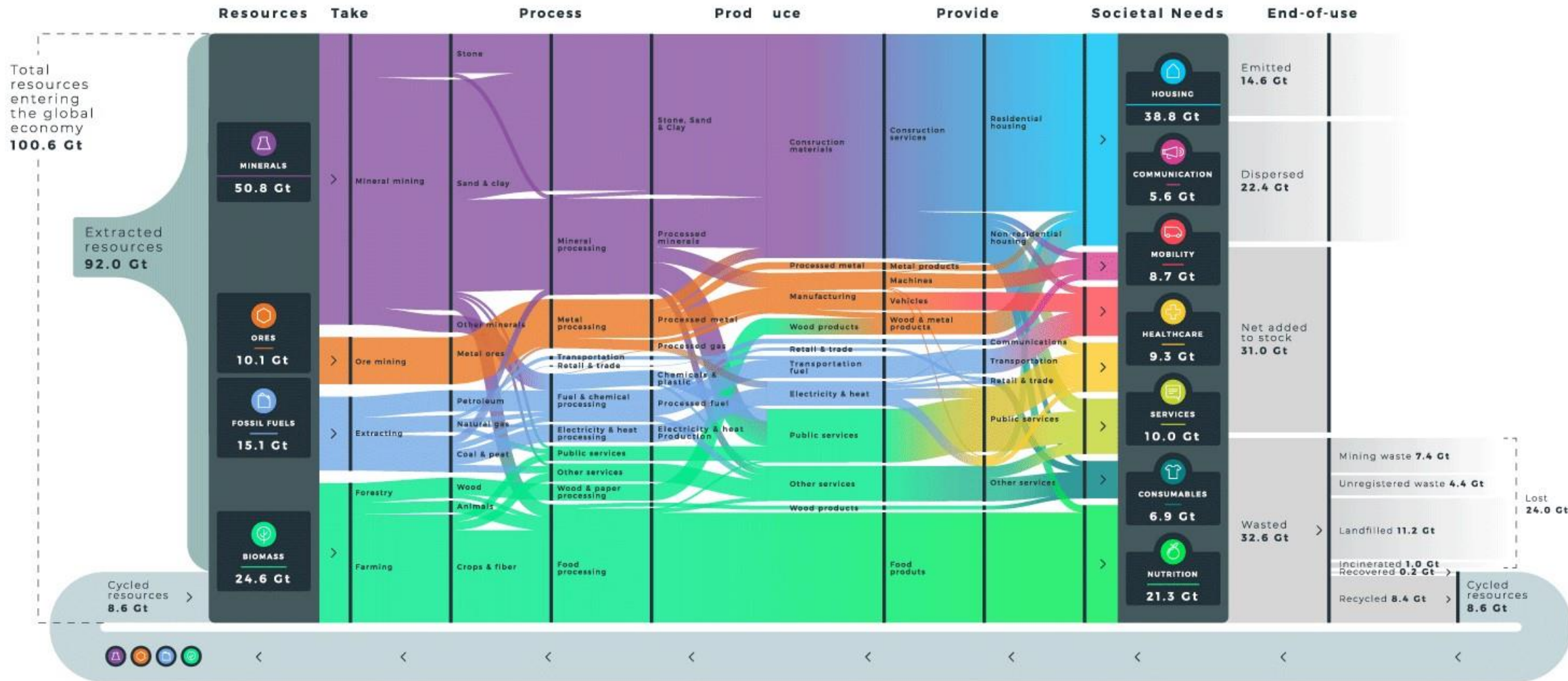
Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi

Hvorfor er resirkulerte materialer viktig?

Omlag 90 prosent av tapet av biologisk mangfold og 50 prosent av totale klimagassutslipp er knyttet til utvinning og prosessering av naturressurser.

RECOVERED	RECYCLED
• Waste-to-Energy more than 65% efficient	• Recycling/Reclamation
• Biogasification	• Backfilling
• Component recovery	• Composting
	• Regeneration

HVOR SIRKULÆRE ER VI?

- Norge (2020): **2,4%**
- Sverige (2020): **3,4%**
- Hele verden (2023): **7,2%**

... NED fra **8,6%** i 2020

13 STOPPE KLIMAENDRINGENE

9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Betydningen av tilgang på resirkulerte materialer

12: reduserer behovet for nye, ressursintensive produksjonsprosesser.

- reduksjon av overforbruk og avfallsmengder.

13: reduserer klimagassutslippene knyttet til ny produksjon.

- reduserer energiforbruket og behovet for utvinning av jomfruelige råvarer.

9: bærekraftig innovasjon, teknologisk utvikling, grønn økonomi og bærekraftige forretningsmodeller.

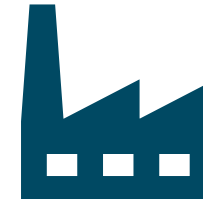
Globale trender innen resirkulering

Økende bruk av resirkulerte materialer i produksjonen

Økt digitalisering og teknologi i avfallshåndtering

Sirkulærøkonomi og ansvarlig produksjon

Industrier som påvirkes

Prioriterte verdikjeder:

- elektronikk og elektrisk utstyr
- batterier
- kasserte kjøretøy
- emballasje
- plast
- tekstiler
- bygg og anlegg
- mat, vann og næringsstoffer

EUs handlingsplan for sirkulærøkonomi

Utfordringer med tilgang på resirkulerte materialer

Utfordringer med tilgang på resirkulerte materialer

Kvalitet

Logistikk & ressursplanlegging

Mangel på standarder

Regelverk & politikk

Kompetanse

Fungerende marked

Konkurransen

A large teal circle is positioned on the left side of the slide, partially cut off by the edge.

**“Ingen spekk
på avfall”**

Manglende standarder og retningslinjer for gjenvinning og håndtering av avfall gir ukjent eller ujevn kvalitet

Manglende krav til materialkvalitet

Eksempel; plast

- i dag finnes det ikke krav til materialkvalitet mtp gjenvinning, for jomfruelig plast
- produktene som gjenvinnes er av for dårlig kvalitet
- en kostnad som produsenter av plast ikke tar, for de trenger ikke.
- produsent kan investere 1,5 nok, eller gjenvinner 3nok
- Den økte kostnaden reduserer attraktivitet for gjenvunnet plast i markedet

Logistikk & ressursplanlegging

- Uforutsigbar tilgang til ressursene
- Ulike materialstandarder og kvalitetskrav
- Transport og logistikk i Norge er kostbart
- Mangel på insentiver og infrastruktur
- Miljø- og helsehensyn

Økt konkurranse om trevirke

- underskudd på avfallstrevirke
- Fall i volum, grunnet fallende næringsvirksomhet & handelsboikott
- Pris opp i 100EUR/ton
- Påvirker både material- og energigjenvinning som i praksis konkurrerer om flere forskjellige typer avfallstrevirke

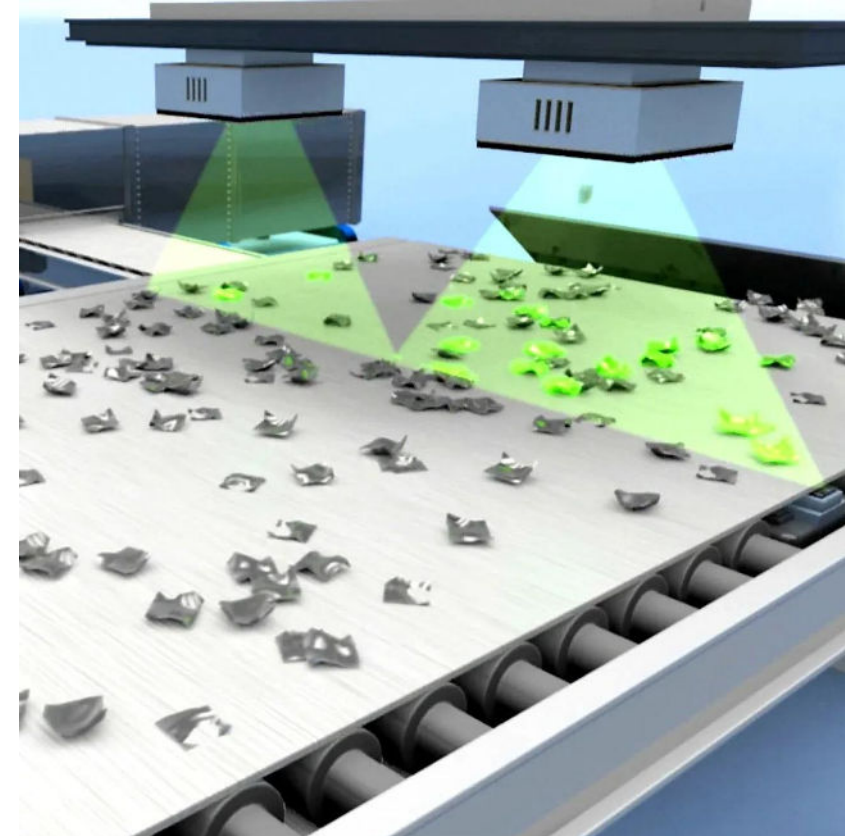
Muligheter for å sikre tilgang til resirkulerte materialer

Strategier for å skaffe resirkulert materiale effektivt

Teknologiske
innovasjoner

Samarbeidsinitiativ

Teknologiske innovasjoner

- Sorteringsteknologi
- Kjemisk gjenvinning
- Blockchain i sporing av resirkulerte materialer
- Materialdatabaser
- Digitale produktpass

Samarbeidsinitiativ

Produsentansvarsordning

Industriell symbiose

Kompetansedeling

Produsentansvarsordninger

Øker tilgang til resirkulerte materialer

- Økonomisk motivasjon
- Styrket infrastruktur for resirkulering
- Fremmer innovasjon og investeringer

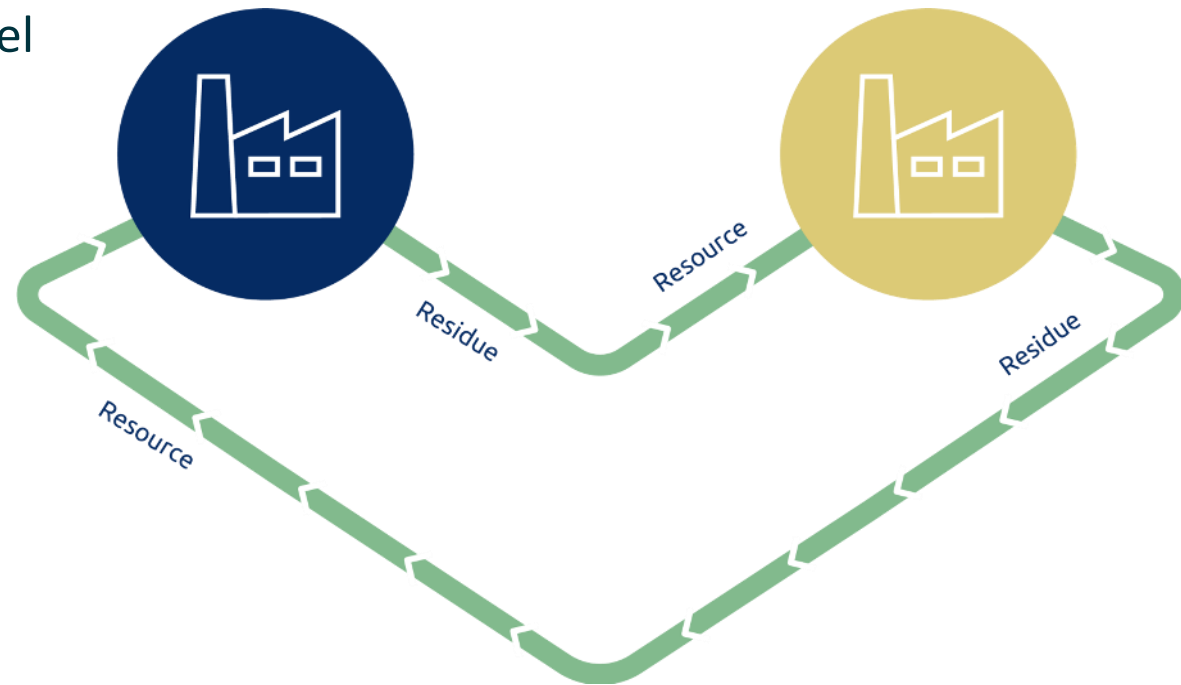

Avfallsstrøm i en bedrift blir en ressurs i en annen

Hovedprinsipp: en avfallsstrøm i en bedrift blir en ressurs i en annen, til fordel for miljø og økonomi.

Fordeler :

- Redusert avfall og deponering.
- Redusert behov for jomfruelige råvarer.
- Lavere kostnader for bedriftene som deltar.
- Reduksjon i karbonavtrykket

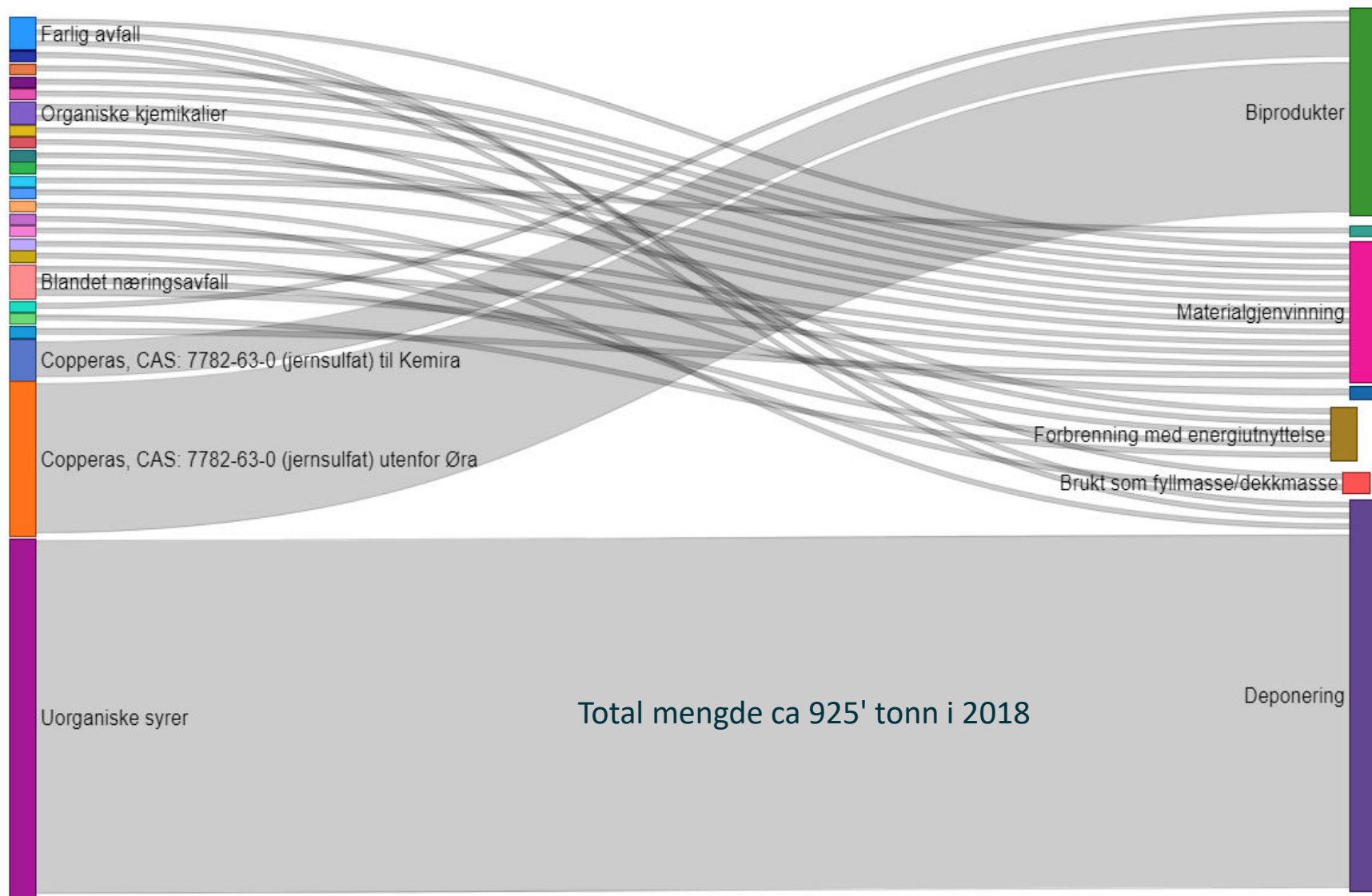

Prosjekt: Bærekraftig Innovasjon Gjennom Industriell Symbiose

- 11 partnere
- 8,1 mill, hvorav ca 4 mill fra Oslofjordfondet
- Varighet: 1.7.2019 – 30.09 2023 (4 år)

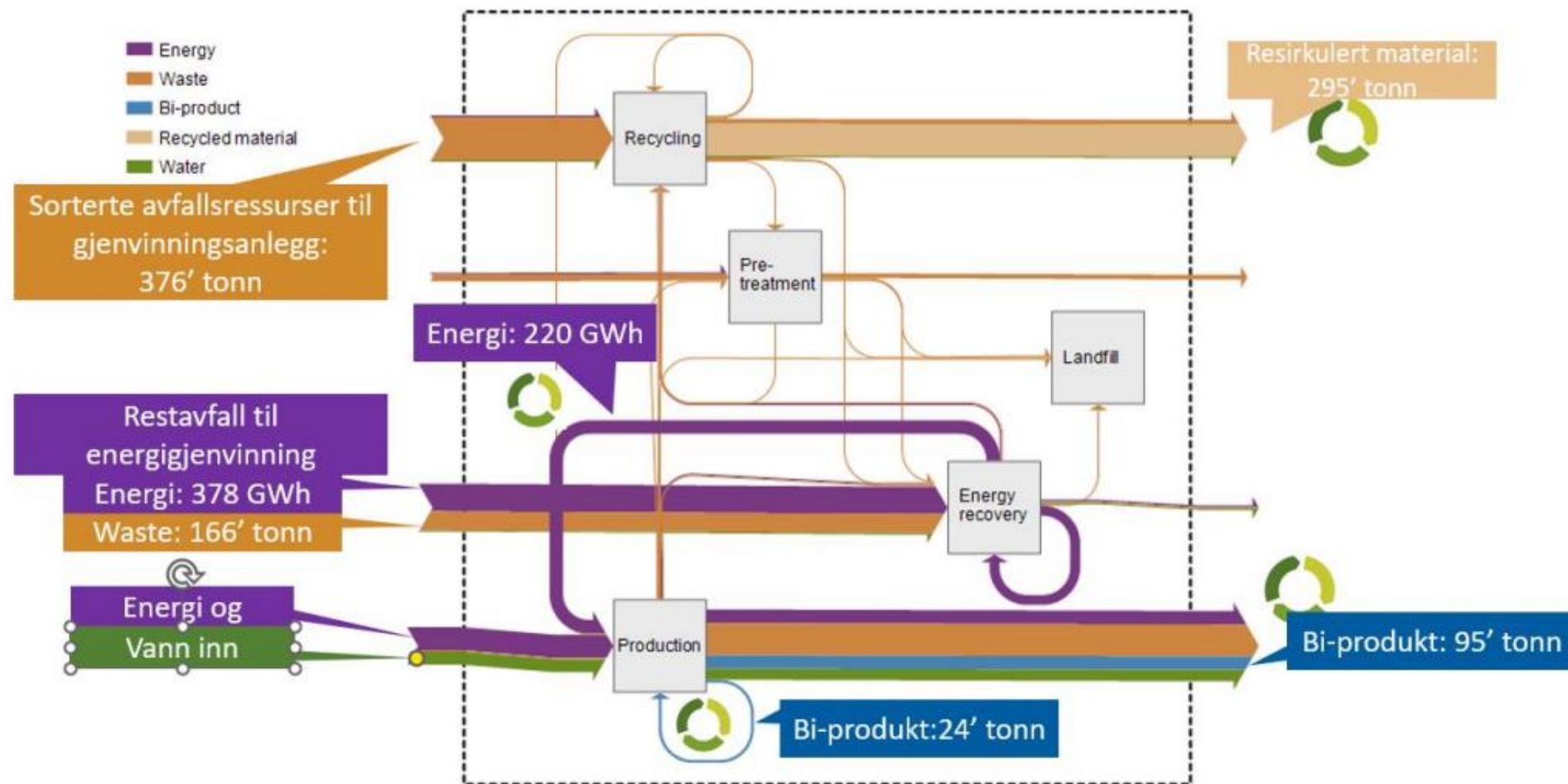

Biprodukter og avfallsressurser på Øra

Biprodukter og avfallsressurser fra bedriftene på Øra

Energiutnyttelse

- Energigjenvinning av husholdningsavfall → damp
  - Fjernvarme til Fredrikstad by
  - Strøm via turbinanlegg
  - Damp til industrien
    - Kronos
    - Denofa
    - Kemira
- Høy utnyttelse av forbrenningen
- Bedriftene sender varmt vann tilbake, benyttes til produksjonen av damp

Materialutnyttelse

Produksjon av titandioksid

- Skrapjern
  - Norsk gjenvinning/Stene stål/Metallco
- Svovelsyre
  - Biprodukt fra kobberproduksjon

→ Jernsulfat → Jernklorid

- Renser drikkevann og avløpsvann

Foto: Fredrikstad Blad

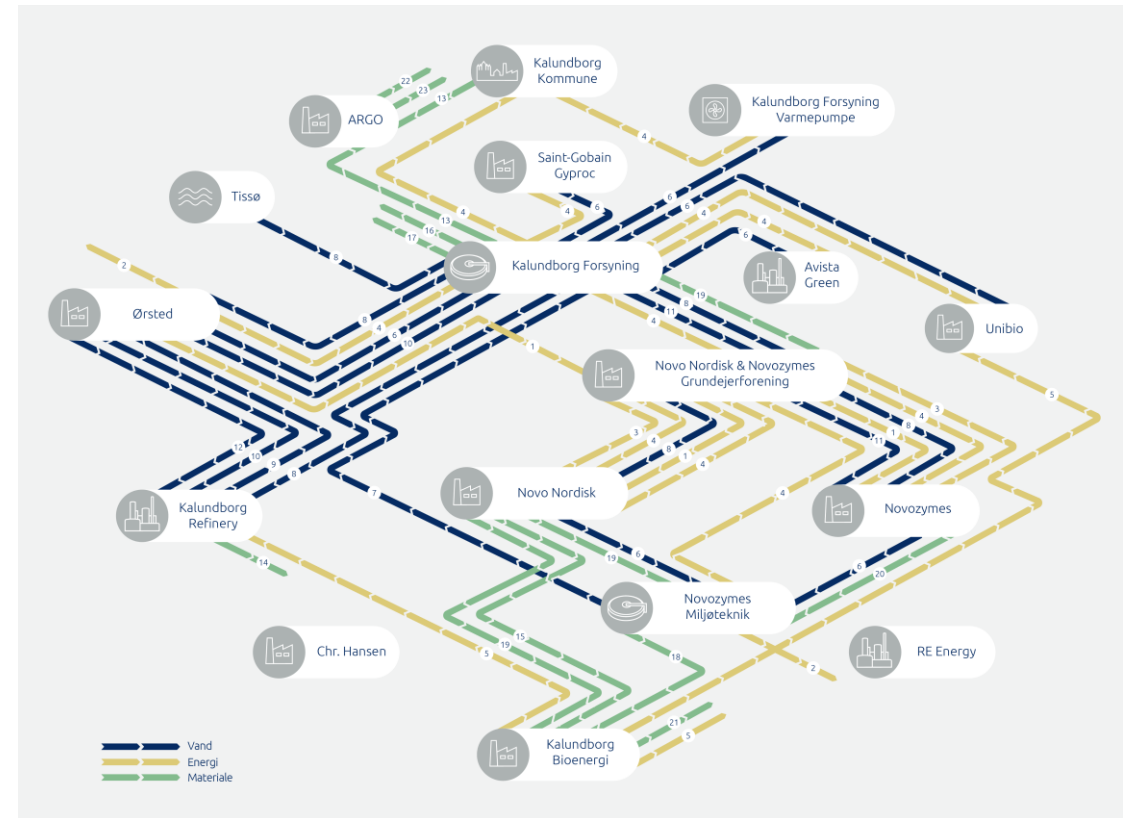

Hva er årsaken til suksessen på Øra?

- Stor variasjon i tilgang på ressurser og bedrifter
- Nøkkelbedrifter står for mye av material-, energi- og vannomsetningen i området
- Forankret hos ledelsen
- Aktivt samarbeid
  - Eget energiutvalg
- Koblingen næringsliv, offentlig virksomhet og akademia

Avfallsstrøm i en bedrift blir en ressurs i en annen

Å utvikle langsiktige, verdiskapende **partnerskap** gjennom symbioser tar **tid**, krever mye **data**, gjensidig **tillit** mellom partene, erfaring og ny kunnskap.

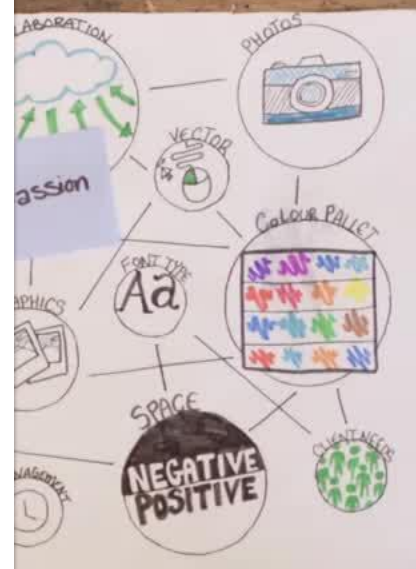
Fysisk samling: 21. November,
kl. 10.30-15.30

Hvordan styrke samarbeidet mellom
innovasjonsaktørene og det offentlige,
for økt bærekraftig verdiskaping?

Sted: Nationaltheateret
konferansesenter, Vika

Deltakere: Innovasjonsaktørene i Viken
og ansatte i Viken fk.

Invitasjoner er sendt ut, ta kontakt!

Communicate
Efficiency

Corr

vestment

PROGRAM

08:30 Introduksjon v/ Natalia Mathisen, NCCE

09:00 Digitale produktpass v/ Gisle Mariani Mardal, NF&TA

09:15 Digitalisering av materialstrømmer v/Leif Nordhus, Madaster

09:30 Pause

09:40 Hva gjør Fagskolen i Viken innenfor sirkulærøkonomi og gjenbruk
v/ Jonny Pettersen, Fagskolen Viken

09:55 Virkemidler & ressursplanlegging v/ Ole Jørgen Hanssen, NORSUS

10:15 Spørsmål og refleksjoner

SAMMEN SKAPER VI

GRØNN KONKURRANSEKRAFT

www.ncce.no

Norsk Senter for
Sirkulær Økonomi